

Faia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

On. Biblioteca Universității Reg. Ferdinand I Cluj

Inserțiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat
câte 300 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA
CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ

Episcopia ort. rom. Caransebeș
cont. C. E. C. Nr. 89.878.

MICII PRIBEGI

Norii negri ai nenorocirilor abătuți asupra moldovenilor, în ultimii ani, nu cunosc margini. Suferințele sunt atât de apăsătoare că te miri cum le mai pot purta. O parte și cea mai nevinovată din cei cari suportă imensele dureri, copilașii de 3-14 ani, au ajuns și pe la porțile caselor noastre.

Vai, câtă suferință îndurată de ei și părinții lor — dacă mai trăesc — trădează nevinovata lor figură! Fața lor suptă de perseveranța foamei, îmbrăcămintea — neînsemnate straie, în parte dăruite de posesorii de inimi caritabile, verifică starea sub toate raporturile ale semenilor noștri-conaționali! Sunt abia sosiți și deja stau mărturie dureroasă, dar vie și bat la ușa sufletului înțelegător al fraților de o limbă și o lege, să le deschidă ușa căminului și a sufletului, cu căldura dragostei creștine, să-i salveze când mai licăre în ei un strop, un singur strop de viață.

Dela 3-14 ani! Câte nădejdi, câte mărturii vor încresta ei, la timpul său, pe răbojul istoriei, despre noblețea sufletului fraților Români din toate unghiurile țării! Unitatea spirituală și națională nu se va desminți niciodată, ci cu atât mai vărtos se va cimenta și consolida această unitate, tocmai în vremuri de penibilă încercare, cu cupă plină, îmbiată Moldovei.

Micii pribegi plâng... Ar striga din răspuțeri: mamă! Însă văd că'n jurul lor, nici o persoană nu vor-

bește în graiul mamei, deci melodia plânsului lor, e un cântec pe care nu-l poate înțelege decât inima mamei. Și, cu atât e mai duios, exprimă mai multă durere plânsul, cu cât nu poate fi auzit de mamele lor. Vai, unde sunteți mamelelor?

Suntem în Postul mare, în așteptarea celei mai mari tragedii, când Fiul lui Dumnezeu răscumpăra, prin patimile și moartea Sa, păcatele lumii întregi. Așteptăm și Învierea Sa, când, nădăjduim și învierea vremurilor mai bune și amoștirea pe vecie a suferințelor fraților moldoveni și a întreg Neamului românesc.

Ca Postul să aibă sensul și efectul dorit e absolut necesar să-l împodobim cu florile cele mai alese ale milei creștine, întinzând mâna ocrotitoare asupra acestor fii — fără părinți și fără cămin — și tratându-i cu dragoste curată ca și pe copiii noștri. Nu în interesul de a ne servi de ei, ci pentru a i servi, ca la timpul său, să-i redăm părinților și Neamului, sănătoși sufletește și trupește. În acest fel ne-am făcut o datorie creștinească și românească și am depus „comori în cer, unde nici molii, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură”, (Mt. 6, 20).

Iisus ne îmbie acești sărmani copii atât de mult iubiți de El și ne pune înaintea faptelor îndurării trupești: Sunt flămânzi, săturați-i! Sunt străini, primiți-i în casă!

Pr. I. VĂDEANU

Prof. Dr. Ștefan Pop

(1866—1947)

În Dumineca din 12 Ianuarie 1947 cea a evangheliei „apropierii împărăției cerurilor“ și a „răsăritului luminii celei mari“ Mat. 5, 6), a intrat în Pantheonul Caransebeșului și Dr Ștefan Pop.

Îl așteptau aci, în cetatea eternității, istoriograful Nicolae Popea (1826—1908), Ioan Bartolomeiu (1835—1906), Patriciu Drăgalina (1849—1917), Andrei Ghidiu (1849—1937), Iuliu Vuia (1865—1933) ș. a. căci „zilele celor 81 ani ai săi, demult, erau numai osteneală și durere“ (Ps. 89).

Șaizeci din ei, plini de realizări, Ștefan Pop i-a trăit în și pentru istoria bisericii bănățene.

Ea îi datorează stabilirea obârșiei episcopiei caransebeșene în veacul al XIII-lea; cronologia ierarhilor ei întreruptă la 1785, pentru opt decenii, prin uzurparea vladicii Vichentie Popovici și *ființarea mitropoliei Banatului la Timișoara* cu începătorul Iosif cel nou (1529—1551) dela Partoș și cu consolidatorul Gheorghe Popovici (1745—1757).

*

Dr Ștefan Pop a fost un pasionat al cărții. Biblioteca sa cuprinde documente, hrisoave, manuscrise și tot ceea ce s'a scris în teologie și în istoria limbii și literaturii românești. E cea mai vastă și mai selectă bibliotecă din acest aret.

Din comorile ei lexicale, întregite cu însemnări, note, fișe, marginale și trimiteri, a desprins el gândul cronicarilor, gramaticilor și marilor dascăli ai ortodoxiei, întrupându-l, cu talent, în *Cronicele Române*,² în *Primii gramatici bănățeni*,³ în *Bibliografia vechilor catehisme*,⁴ în *Moaștele sfinților dela bisericile și mănăstirile românești*⁵ etc.

1. Dr St Pop: La trecutul diecezei Caransebeșului, v. p. 3.

2. Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Ion Necule 3. Gramatica lui Paul Iorgovici, Buda 1799; I Budai-Deleanu, Lemberg 1812; Nestorovici 1818; cea din Chișinău 1819; Dr Iosif Iorgovici, Arad 1820; Gh Lazăr 1821; C. Loga, Buda 1822, Iancu Văcărescu 1823; P. Maior 1825; Alexi, Viena 1925; Margeala, Petrograd 1827; Comenius, Lemberg 1828; Eliade, 1828, A. Șaguna, Vârșet 1843; etc.

4. Catehismul Mitropolitului Varlaam, Iași 1660; al lui Ștefan Fogorași, Lugoj 1647, cel dela Pojoni 1636, Pitulic din Roma 1677, al lui Minotto 1775 etc.

5. Grigorie Decapolitul la Bistrița Vălcii, 1492; Nicodim la Tismana, 1406; Nifon la Târgoviște, 1514; apost. Andrei la Câmpulung, 1385; Dimitrie Basarabov la București, 1774; Haralambie la Cașinul Buzăului, 1655; Filoteia la Curtea de Argeș, 1285 ș. a.

Palia dela Orăștie (1582) a „propovăduitorului evangheliei lui Hristos în Căvărăn-Sebeș“ Ștefan Herce și a „dascălului de dascălie al Sebeșului“ Efrem Zăcan etc., Mărturisirea ortodoxă (1642) a lui Petru Movilă, Pravila lui Vasile Lupu (1646), Pastorală patriarhului Dositeiu către Atanasie Anghel la 1698, Frământările din jurul scaunului episcopesc al Aradului dela 1815—1829, Icoane din trecutul bisericii arădane, Trecutul Bisericii B. hariei, Mitropolia Bălgradului, Latina ginte a lui V. Alexandri, Columna lui Traian, Frații de cruce ș. a. au fost operele de căpetenie ale numeroaselor sale scrieri, radiatoare de curată viață ortodoxă și românească.

Iar Trecutul politic și cultural al Lojojului și cel al Caransebeșului, Istoria culturală a românilor bănățeni, Istoria literaturii vechi bănățene și biografiile lui Gheorghe Buitul (1636), Mihail Haliciu (1643), Ioan Rațiu de Mehadia (1726), Nicolae Stoica de Hațeg (1750—1832), Vasile Maniu (1824—1901), Ștefan Atanasievici, Dr Atanasie Marian Marinescu (1830—1915), ș. a. sunt prețioase depozitare de virtuți bănățene și de valori umane locale.

Aprofundându-le, icoana luminoasă de fecund și documentat scriitor a lui Ștefan Pop se va profila, în secole, încadrată în slava recunoștinții postume a Banatului.

Aparținând generației marilor gazetari bănățeni, fondatori ai „Luminătorului“ (1880—1894), „Dreptății“ (1894—1898) și „Drapelului“ (1901—1920): Pavel Rotariu (1840—1919), Dr Cornel Diaconovici (1859—1923), Dr Valeriu Branisce (1869—1928), Teodor V. Păcățianu (1852—1941), Sever Bocu ș. a., Ștefan Pop le-a dăruit colaborarea sa cotidiană. Contribuție științifică și literară ce a rodit în anii 1896—1946 belșug de studii, articole, reflexii, comentarii, amintiri și corespondențe.

*

Dr Ștefan Pop s'a născut la 16 Martie 1866 în comuna Dobrești, păstorită de părintele său preotul Dimitrie. Liceul l-a urmat, împreună cu Aurel C. Popovici (1863—1917), Gh. Bogdan Duică (1863—1932) Petru Barbu, (1864—1941), Petru Corneanu, etc. în Lugoj, Brașov și Beiuș, iar facultatea de teologie la Budapesta. A audiat cursuri de istorie și de drept canonic la Viena și Roma. Luându-și doctoratul, a intrat în serviciul episcopiei din Lugoj și a primit în 1891 hirotonia de preot dela episcopul Dr Victor Mihali de Apșa (1841—1918).

Înălțat la 1913 protoiereu, a administrat 32 de ani parohia din Izvini și protopopiatele Oraștiei și Timișorii ca, la 16 Mai 1923, „prin lege să moară față de legea mărturisită până aci și... ca de aci încolo să învie pentru Dumnezeu“ (Gal. 2., 19). Pentru „Domnul Dumnezeu nostru, care unul este“ (Mc. 12, 29).

Găsindu-și mântuirea (Io. 10, 19) în biserica *dreptei credințe* a zidit casa Domnului din Recaș. A ocupat dela 1 Octombrie 1924 până la 30 Septembrie 1937, cu competență, catedra istoricului Nicolae Tincu Velia (1814—1867) dela Școala clericală a Caransebeșului. A fost și misionar eparhial, președinte al Consistorului spiritual, duhovnic și consilier canonic al episcopului Dr. Iosif Tr. Badescu (1858—1933).

Prin curățenia vieții sale dinamice și neostenite și prin marea-i învățătură, el însuși s'a clădit ca *piatră vie în casa Domnului* și ca iconom fără prihană al lui Dumnezeu. Iar prin preoția-i sfântă el a adus, prin Hristos, lui Dumnezeu întreaga jertfă a marelui său suflet creștinesc. (Tit. I. 7 și I. Petru 2, 5).

Ogorând, decenii de-arândul, holda cea neroditoare și sămănând în ea cuvântul evangheliei, el, plugarul sufletelor, a și cules însutit bunărodirea spicelor celor cuvântătoare (Gregore al Armeniei), cărora, iluminat, le spunea la lecțiile de dogmatică: „Foc am venit să svârlu între voi și cât ași vrea ca flacăra lui să rămână pururea aprinsă în ființa voastră“ (Lc. 2, 14), căci Domnul suflete preotești aprinse dorește, cari să-i lumineze turma...

Iar la cele de istorie bisericească: Idealurile mari ale ortodoxiei nu încolțesc, nu înfloresc și mai ales nu rodesc dacă sunt udate numai de ploaie și de rouă. Ele trebuesc scaldate în lacrimi, sudoare și sânge. „Celce vrea să vie după mine, zice Domnul urcând drumul Ierusalimului, să se lapede de sine, să-și ia crucea și așa să-mi urmeze.“ (Mat. 16, 24). Căci crucea „s'imbă sulile în secere și săbile în fiere de plug“ (Isaia 2, 4). Numai cu coboară pe pământ pacea și între oameni bunăvoirea cea vestită de îngeri la nașterea Celui răstignit pe ea. (Lc. 2, 14) Și numai prin ea întră ade-vărata bucurie în lume...

Predanii cu îndemnuri la „fapte bune și la vorbe bune“ (II Tes. 2, 15—17) pentru mărirea bisericii lui Hristos.

Priestul, învățătorul și cărturarul Ștefan Pop, înzestrat cu suflet ales, cu inimă duioasă și vibrantă, cu minte luminată, cu fire modestă și reținută a fost omul expresiv al dreptății, legalității, cinstei, îngăduinții și al iubirii față de aproapele. Pentru aceste însușiri, el nu va fi uitat după moartea-i cea după trup.

Indreptându-și viața după perceptul latin: *honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere*,⁶ acest om, prețuit pentru rectitudinea atitudinii sale publice, trăia într-o lume proprie a lui, crezând, scriind și stăruind pentru... reunirea celor două biserici naționale?

Nu a fost cotate la bursa notorietății. Nu s'a aliniat în frontul pretorienilor de serviciu. Și nu și-a eclipsat conștiința de mare biserican și de bun român în viața eclesiastică și politică. Amenințările nu l-au intimidat, calomniile nu l-au abătut, tentativele i-au fost inoperante.

Satisfacțiunile înalte ale spiritului el și le găsea în casa lui caldă și primitoare, ce iradia o impresionantă omenie bănățeană. Aci își învăluia prietenii în marile bucurii ale duhului.

*

Dar... — ne spun scripturile — „o generațiune trece și alta vine“ (Ecl. 1, 2).

Pulberea s'a întors în pământ, iar sufletul, marele suflet al lui Ștefan Pop s'a întors la Dumnezeu care ni l-a dat (Ecl. 12, 7) și care i-a dăruit acum vecinicia. Căci „Taica Ștefi“ și casa sa l-au slujit pe Domnul. Slujire, cu învățăminte pentru urmași, în care cel ce îi scrie această închinare a stat, cu credință și cu dragoste, un sfert de veac alături de dânsul...

Dr Cornel Corneanu

Dați pentru cei infomețați și gândiți-vă și la copilașii ajunși pe la casele voastre și în orașul nostru după o bucată de pâine ca să-și poată salva viața abia imbobocită.

6. Să trăim onest, să nu vătămăm pe altul, să dăm fiecăruia ce i se cuvine.

7. Dr. Șt. Pop: Bibliografie unionistă.

Criza omului

(Gânduri creștine la criza omului)

Secolul al XIX se poate caracteriza prin „credința oarbă în posibilitățile infinite de evoluție ale civilizației umane și a fericirii ei, prin smulgerea *secretelor naturii* și utilizarea lor pentru satisfacerea exclusivă a nevoilor de ordin material ale individului și ale colectivității“. E secolul în care progresul tehnic și industrial, sufocă necesitățile vieții spirituale și mutilează profilul etic al activității umane. Mașina, a înlocuit pe om și i-a mecanizat sufletul. S'a materializat totul și s'a distrus echilibrul și armonia vieții.

Omul s'a situat în centrul universului! Se crede pe sine atotputernic și e rob de egocentrism și materialism.

Omul veacului trecut credea în progres și tehnică, dar ignora realitățile metafizice. Fugea de fiorul transcendenței și se posterna în fața banului.

Totul era valorificat, prin optica materialistă; căci viziunea vieții spirituale, era întunecată prin ceața și norii individualismului anarhic. Omul a rupt legăturile cu cerul și cu ordinea socială.

„In epoca individualismului, insul nu mai poate ținea pe nimeni la nivelul său, el nu mai iese din sine și nu se mai unește launtric, prietenește, ca între eu și tu, cu semenii săi“. (D. Stăniloae).

Deci în jurul nostru nu mai e nimic, decât propriul eu. E în această concepție tragism și solipsism chinător, ce nu cunoaște bucuriile prieteniei și relațiile de frăție cu semenii noștri. Din acest individualism exagerat, s'a inspirat liberalismul economic și capitalismul acaparator. Câțiva au acumulat toate valorile materiale și au făcut ca mulțimea proletară să depindă de ei. Încât, mizeria și sărăcia celor mulți, e datorită supraplusului și risipei celor puțini. Ca o reacțiune, contra tiraniei capitaliste și a exploatarei patronului, a lua naștere protestul și mișcarea socialistă. Adică să desființăm separația dintre eu și eu și să nimicim specularea eului de către eu; iar în locul „omului rob“ să apară omul liber, omul persoană și omul altruist.

Deaceia individualismul a deslipit pe om de legăturile cu aproapele și ne-a dat ceea ce se cheamă *tiraniamă câtorva asupra celor mulți*.

Raționalismul, humanismul și reforma religioasă a exilat pe om din lume și l-a făcut să peregrineze prin sloii de gheață ai indiferentismului religios, ai egocentrismului revoluționar și ai autonomiei morale. Omul s'a crezut eliberat din spiritul tradiției și al credinței și în realitate s'a rob de bună voe instinctelor și imanenței.

Așa, s'a născut liberalismul modern, cu toate nuanțele sale. Individualismul, ne-a dus la o cultură *autonomă*, în locul celei *teonome*.

Omul veacului luminilor neagă transcendența vieții și afirmă naturalul cu toate conse-

cințele sale. Civilizația cantitativă, a provocat criza spirituală și anarhia morală, în care ne sbatem.

Trufia tehnicii și marea încredere a omului în rațiunea sa, constă în tentativa luciferică de a detrona pe Creator și a se instala pe sine la postul de comandă și răspundere.

Setea de libertate a dus la liberalismul individualist, care o degenerat în anarhie. Omul nu vrea să mai respecte ideea de răspundere în fața divinității, a istoriei, a neamului și a poporului. Fuge de răspundere și se îngrozește la ideea sancțiunii.

Veacul al XX e luciferic și mamonistic. Individualismul și egoismul, a dus la negația aproapelui și la specularea omului de către om.

Omul crede în materie și în sine; deaceia banul și valorile economice stau pe primul plan. Rentabilitatea și câștigul fără efort e seducția vieții mașiniste. Bursa neagră și aurul sunt idoli la care se posternă omul! Criza economică și dezzechilibrul sufletesc la care asistăm, sunt determinate de o criză a omului. Omul contemporan prin intelectualizarea și raționalizarea lumii și a vieții, a redus totul la tehnică și mecanizare. Toate acestea au ucis sufletul și s'au ridicat contra omului.

Acestea toate l-a determinat pe marele predicator indian S. Singh, când a vizitat Europa să exclame:

„In țările păgâne am văzut oameni închinându-se la idoli, dar în aceste țări am văzut oameni cari se îndumnezeiesc singuri. Ei se îngrijesc neconștienți de bani, de plăceri, de afaceri și necinstesc numele lui Iisus. Deaceia vor fi pedepsiți mai aspru decât cei din țările păgâne“.

Forțele naturii captate de om, nu au fost puse în slujba umanității și a progresului, ci în nimicirea vieții și a spiritualității. Avionul, bomba atomică și toate invențiile, au fost îndreptate contra omului și folosite la distrugere și nu la creație. Energia umană și spiritul inventiv, a dus la o *dominație tiranică* și a deslănțuit criza spirituală și tragismul existenței omenești. Omul e chinat de problematica existenței sale și de asprimea luptei pentru existență. Omul a distrus certitudinile vieții și a trădat imponderabilele transcendenței. Deaceia nu mai e mulțumit cu sine și nici cu alții.

Omul își este și-e și dușman și ispășește din greu îndrăsneala luciferică a egocentrismului și a titanismului său. Omul și-a pierdut sensul vertical al existenței și s'a lăsat *dominat de instincte și tirania materiei*. Atât omul luciferic cât și omul *faustic*, au căzut în lupta cu divinitatea.

Biruiți în această tentativă de uzurpare a Creatorului, omul chinat și sfâșiat, se întoarce la sânul părintelui și își recunoaște neputința.

Tipul omului raționalist și individualist, cât și a omului războinic și a celui prometeic, va trebui înlocuit cu omul spiritual și social; cu omul care trăiește în relație cu cerul, cu patria și cu întreaga umanitate. Acest om nu va trăi numai pentru sine, ci și pentru altul și se va integra în comunitatea națională și în simfonia umanității înfrățite.

Aci e rolul doctrinei creștine care „față de individul închis în sine, ros de ambiții, nefericit și el și aducând nefericirea și peste cei din jur, precum și față de omul mașină lipsit de libertate și suflet, tot așa de neprietenos și de nefericit, creștinismul opune personalitatea liberă să-și îmbogățească sufletul cu tot ce poate achiziționa, liber să se ocupe cu tot ce voește, dar purtată de elanul iubirii spre cei din afară de sine, comunicând fericită și dornică să ferească pe toți, din tot ce dobândește prin străduințele sale. E singura concepție despre om, care poate aduce fericirea în societate, din care s'ar putea deduce cea mai bună organizare a vieții sociale, pe toate terenurile“, zice D. Stăniloae.

În sufletul acestui om nou va fi ucis spiritul de parvenire și speculă, va fi nimicuit duhul utilitarist și acaparator și va consimți la logica dăruirii și a evadării din ghiara materialismului.

Pofta de câștig și setea de bogăție va fi înlocuită cu dorința de a respecta *principiul echității și al omeniei*. În conștiința acestui om, își va face loc sentimentul răspunderii și cultul onoarei. El va ști că are răspundere față de divinitate, față de om, față de popor și față de umanitate. Adică, va înțelege rațiunea existenței sale, în dependență de a altora și de aici rezultă profunda semnificație a vieții eroice, ce justifică adevăratul destin al omului în lume.

Omul de mâine, e omul ce respectă drepturile și libertățile altuia; e omul muncii și al jertfei pentru progresul poporului; e omul capabil de dăruire și ideal; e omul cu răspundere față de comunitatea în care trăește. Toată activitatea acestui om va fi închinată poporului și progresului său. Viața acestui om nou, se va desfășura sub zodia veșniciei și se va afirma pentru binele și fericirea umanității.

Prin aceasta omul, rămâne creatură, cu răspundere în fața istoriei; a poporului și a celui ce l-a creat. Din conștiința acestei dependențe, se descifrează misiunea omului în viață și care constă în capacitatea de dăruire și jertfă pentru ideile umanitare și pentru principiile vieții spirituale. Acest om e cel convertit la Evanghelia lui Hristos și pe el se poate ridica noua ordine socială, care nu poate fi decât: *cea creștină*.

În această perspectivă și în acest climat al vieții morale, se va putea întrona triumful total al ideilor de libertate, de dreptate și de iubire; ce sunt *unicile* punți de salvare ale omului și ale umanității. Prin aceasta se va înlocui forța celui tare, ura celui de alt neam, asuprirea celui de altă lege, prin iubirea de toți și dreptatea pentru toți.

Numai pe aceste principii se va consolida pacea lumii și promova progresul umanității.

Prof. I. Bulea

PARTEA I

Inceputurile mănăstirii din Valea Godinovei și viața ctitorului ei:

Protos. Macarie Gușcă

(Continuare)

Cap. II.

Inițiative pentru ridicarea unei mănăstiri.

Gândul unei mănăstiri în Valea Godinovei, pe lângă Izvorul Iacător de minuni, fusese exprimat, pe la jumătatea veacului trecut, de însuși ctitorul „capelei“ despre care am vorbit: Dumitru Perian. Fiul său Alexa Perian „jude“ în Oena pe fer, legat de acest gând, prin dorința testamentară a tatălui său, a încercat să adune bani pentru viitoarea mănăstire, așezând o cutie, pe la anul 1894, lângă izvor. Pelerinii care sporeau în fiecare an, au susținut cu toată însuflețirea aceasta inițiativă, care însă a rămas multă vreme, o dorință intimă a sufletului lor. Nu apăruse încă omul providențial pentru aceste locuri. El însă trebuia să apară, fiindcă-l cereau credincioșii însetați de așezăminte mănăstirești și sfințenia izvorului Iacător de minuni... Notorietate publică și un efectiv sprijin material, a dat acestei inițiative credinciosul din Reșița-română: Nicolae Drăghină, om cu stare bună și cu mult spirit de jertfă. Preotul Petru Ieremia din Călnic, într'un manuscris pe care l-am primit dela fiul său Prot. Dr. Iosif Ieremia, ne dă următoarele referințe despre „*întâiul donator pentru mănăstirea dela Izvor:*“ „*Era un bărbat evlavios și tare în credință, care a făcut multe jertfe pentru biserica lor (din Reșița-rom.), și avea în sa dorință ca întreaga lui avere să o lase Consiliului eparhial, cu condiția să se facă mănăstire la Izvor și să fie așezat ca monah Macarie*“.

În 17 Aprilie 1897, Nicolae Drăghalina înaintează episcopului diecezan o petiție, prin care inițiativa credincioșilor pentru ridicarea unei mănăstiri, este transpusă ierarhiei superioare bisericești. Nicolae Drăghalina oferă două parcele de pământ pentru mănăstirea „Călugăra“ sau pentru „*înființarea unui institut de fete*“, iar pentru „*Izvorul din drumul care merge la Feru și Docnecea*“ oferă suma de „*1000 florinți*“. Deodată cu această ofertă, Nicolae Drăghalina roagă „*onoratul sinod*“ (adunarea eparhială) să-i

LIBERTATEA este dreptul de a-ți face datoria. (G. Clemenceau)

dea o listă pentru a putea colecta bani pentru mănăstirea" „despre care să vorbesc a să rădica!”.

Rezultatul colectării îl va depune, dacă „On. sinod are încredere în el” la „Bocșana” în Bocșa. „Rog onoratul sinod, scrie el, să se ie la cunoștință și dacă este slobod a să zidi una Mănăstire să să otărăscă și să să ee (ia) la protocol și cu Nicolae Drăgălina cu suma subscrisă de mine și mai am frați care or făgăduit cu suma de 50 florinți să cumpărăm locul dila Soțietate că acest izvor să află în locul soțietăți. Rugăm Onoratul sinod a ne îngădui al cumpăra pe bani sau, a ne schimba locul”... „Să tom (luăm) livezi dela omeni care se află în mizlocul locului soțietăți și să rămână a soțietăți și soțietatea să ne dee lângă Izvor”...¹

Sinodul ordinar al eparhiei, în ședința V din 22 Aprilie 1897, sesizând cererea lui Nicolae Drăgălina, a adus următorul „Decis”: „Ofertul se ia spre plăcută cunoștință și Ven. Consistoriu se însărcinează a sonda terenul întru cât ar fi posibilă realizarea acestui plan”.

Astfel s'a pornit inițiativa mănăstirii din Valea Godinovei, cu pași siguri, la care vor colabora atâția credincioși evlavioși cu ahipăstorul lor și cu slujitorii Bisericii strămoșești.

În același timp, din proprie inițiativă, Nicolae Drăgălina înaintează o cerere „Adunării Generale a urbarialiştilor din Vasiova”, în care cere 2 jug. de pământ din izlazul comunal pentru „înflințanda mănăstire.” Adunarea numită, a încheiat următorul:

„Protocol”

„Luat în comuna Vasiova la 13/25 Iulie 1897 de către adunarea generală a locuitorilor urbariali, fiind la ordinea zilei spre pertractare următorul

Obiect

I) Nicolae Drăgălina locuitoriu din Reșița-română, care are intențiune nobile religiose, dorind a zidi o mănăstire sfântă la izvorul ce se află în așa numitul loc Topolovețiu din teritoriul comunei Vasiova, rogă adunarea generală a urbarialiştilor ca se doneze 2 jugere de pământ din izlazul lor comunal pentru zidirea și susținerea zidindei mănăstiri.

II) Președintele urbarial Nicolae Anțila punând rugarea susnumitului Domn Nicolae Drăgălina locuitoriu gr. ort. român din Reșița adunării generale, adunarea luând și primind

cu vie însuflețire rugarea Dnui Nicolae Drăgălina, cu unanimitate aduce următoarea:

Otărire:

Adunarea generală a urbarialiştilor din comuna Vasiova, hotărăște și se deobligă ca îndată ce Venerabilul Consistoriu diecezan va sancționa zidirea mănăstirii lângă izvorul din Topolovețiu, numai decât se cedeze 2 jugere de pământ din islasul comunal pe sēma S. mănăstiri”.

ss. Basiliu Nemoian
paroh not. adhoc

ss. Nicolae Anțila
președ. urbarial

Urmează semnăturile a 16 membri participanți.

Această hotărîre este transpusă cu raportul Nr 25/897 al Of. parohial din Vasiova, oficiului protopresbiteral din Bocșamont.

Insistențele credinciosului Nicolae Drăgălina au impus. Intelectualii din Bocșamont, după cum ne relatează Păr. Petru Ieremia în manuscrisul amintit, în frunte cu protopopul Maxim Popovici și avocatul Ioan Budișian, s'au angajat a sprijini cu toate mijloacele, această acțiune. Laudabila hotărîre a intelectualilor din Bocșa a entuziasmat la culme sufletul poporului, care cerea să se facă imediat colecte și să se înceapă lucrările. Zeci de credincioși din satele învecinate, s'au oferit să colecteze bani pentru mănăstire. Fiecare creștin și fiecare familie, dorea să așeze măcar o cărămidă la temelie mănăstirii, pe care și-o simțeau atât de aproape de inima lor.

Cap. III

Obstacole.

Se putea oare, realiza o operă atât de măreață fără obstacole?

Pământul în care era săpat izvorul tămăduitor, aparținea Societății Căilor Ferate („Generaldirection der ung. Berg — und Hüttenwerke und Domänen der priv. österr.-ung. Staats-Eisenbahn Gesellschaft”).

Nu era vorba de o suprafață atât de mare de pământ, dar conducătorii acestei societăți, străini de inima și năzuințele poporului nostru, nu erau dispuși sa cedeze această suprafață.

Acest lucru l-a prevăzut Nicolae Drăgălina când a propus Sinodului eparhial din 1897, nu să se ceară în dar această bucată de pământ de 100 stp., ci să se

ceară schimb de pământ, oferind Societății o suprafață mai mare în „livezile“ din izlazul Vasiovei.

Protopopul Maxim Popovici, primind decisiul Sinodului eparhial, cu îndrumarea să sondeze posibilitățile de realizare a planului sugerat de Nicolae Drăgălina, se gândește în primul rând la exoperarea terenului în care se afla izvorul.

Prin preotul Basiliu Nemoian din Vasiova și personal, el consultă pe reprezentanții „Măritei societăți de cale ferată“ din Bocșa și Oravița, asupra modalităților de exoperare a terenului în cauză.

La „ordinațiunea“ Ven. Conzistoriu Nr. 2012 B. din 7 Iulie 1897, (în care i se cerea să „sondeze terenul în vederea realizării planului unei mănăstiri“) protopopul Maxim Popovici răspunde cu raportul Nr. 245/987 din 26 Noemvrie 1897¹, în care scrie, printre altele că „după consultarea avută cu Dl. avocat Ioan Budișian, carele se interesează în cauză, am mers de mai multe ori la inginerul Adrian Diaconoviciu din loc, cu rugarea ca se facă o schiță despre locul cu izvorul și teritoriul din prejurul seu, pentru de a interveni la societatea căilor ferate, ca să ne cedeze locul cu izvorul sau în schimb sau prin vânzare“. Dar inginerul solicitat, „sub motiv că n'are vreme“ sau că este meru călătorit, a tot amânat pregătirea schiței. De aceea el roagă venerabilul Consistoriu „să esmită la fața locului un expert tehnic, carele să facă o schiță și să constate unde ar fi locul cel mai potrivit pentru edificarea unei capele, căci izvorul este situat lângă drumul de țeară, aproape de marginea hotarului comunei Vasiova, iar deasupra de izvor este deal și pădure... și astfel cu anevoe s'ar putea edifica asupra lui“. Părerea lui, după ce a consultat verbal, pe inginerul Diaconoviciu și pe avocatul Budișian, este ca să se „edifice (biserica sau capela) în teritoriul Vasiovei (adecă vis-à-vis cu izvorul) iar nu deasupra de izvor“. În cazul acesta s'ar fi soluționat marea problemă a terenului, fiindcă vasiovenii oferiseră în „adunarea generală a urbariaștilor“ despre care am vorbit, pentru „înființarea“ mănăstire, 2 jug. de pământ din izlazul lor. Dar, cum putea rămâne izvorul în domeniul unei societăți străine?

Consistoriul diecezan acceptă această propunere și invită pe credinciosul Nicolae

Drăgălina sau comuna bisericească Vasiova, să „câștige teritoriul de lipsă pentru așezarea unei capele și a altor edificii neîncongiurat de lipsă, căci numai după asigurarea acestui teritoriu se pot lua și celelalte măsuri pentru câștigarea mijloacelor de materiale pentru ridicarea edificiilor“. Pentru câștigarea locului în care se află izvorul, se dau îndrumări protopopului, recomandându-i-se ca „mijloc practic“ un schimb de pământ cu Societatea proprietară. Dar se atrage atenția protopopului și mai ales preotului din Vasiova (B. Nemoian) ca „să nu se facă prea mult șgomot și publicitate din faptul că apa izvorului ar fi „minerală“, pentru că, în cazul acesta, Societatea n'ar mai ceda teritoriul, ci ar căuta să folosească spre alte scopuri aceste izvoare“. De fapt, un reprezentant al amintitei societăți, cunoscând rezultatul analizei apei, care se făcuse la Budapesta, prin anul 1898, se gândise, după cum ne spune Păr. Macarie, „că ar fi util a folosi acest izvor după metodele științei“ și nu după »credința bigotă a poporului“.

În 7 Aprilie 1898, Proț. Maxim Popovici înaintează o cerere, semnată de intelectualii din Bocșa-montană, Direcțiunii Generale a căilor ferate din Budapesta.

Protopopul cerea cedarea terenului în care se află izvorul, în suprafață de 100 stp., în favorul episcopiei Caransebeșului, fie prin vânzare, fie prin schimb de teren. În același timp el roagă, printr'o scrisoare particulară, pe Arhim. Filaret Musta să intervină la George Serb, care prin marea sa influență, va putea determina o rezolvare favorabilă a cererii intelectualilor din Bocșa. George Serb, originar, din Cubin, era, după informațiile Păr. Petru Ieremia, membru în „Casa Magnașilor“ și „bărbat cu mare trecere la numita Societate“. În mai multe rânduri, el intervenise în favorul bisericii, câștigând astfel încrederea multor români ortodocși.

Acestei marcante personalități din Budapesta, se adresează direct însuși episcopul Nicolae Popea, scriindu-i în 12 Aprilie 1898, printre altele, următoarele: »...Deci eu subscrisut împlinind cererea fruntașilor din Bogșă-montană și având în vedere interesul cel viu ce Magnificența Ta totdeauna l-ai arătat față de toate cauzele noastre bisericesci, viu a Te ruga să binevoesci a interveni în cauză, cu atât mai vârtos că știu și sum (sunt) convins că

1. Aceste sfaturi le dă Arhim. Filaret Musta, într'o scrisoare adresată prot. Maxim Popovici. Scrisoarea am găsit-o la Păr. Macarie Gușcă.

intervenirea Magnificenței Tale va fi decisivă la susnumita Direcțiune“...¹

Dar „magnații“ dela Budapesta nu înțeleg să satisfacă doleanțele românilor. Cum era de așteptat, Direcțiunea Generală cu Nr. 16.788. din 14 Iulie 1898, răspunde la cererea intelectualilor din Bocșa, negativ. „Die General-Direktion der ungarischen Berg- und Hüttenwerke und Domänen der priv. österr. Staats-Eisenbahn-Gesellschaft“, comunică Prot. Maxim Popovici că nu poate, nici prin vânzare nici prin schimb, să stărbie nicio palmă de pământ din vastele ei domenii. Totuși înclină a accepta o altă „soluție, pentru a satisface cererea în vederea zidirii unei capele“ și anume: să arendeze suprafața de 100 stp. din jurul izvorului. Soluția aceasta nu s'a putut accepta. Protop. Maxim Popovici este încredințat, după cum relatează în raportul său Nr. 281/1898 din 25 Iulie 1898, cu care transpune Consistorului răspunsul Direcției Generale,² că Direcțiunea n'a cunoscut însemnătatea izvorului din Valea Godinovei și astfel, n'a putut aprecia valoarea locului cerut pentru credința poporului. Cu alte cuvinte, Direcțiunea ar fi socotit că aceeași suprafață de pământ, pentru zidirea unei biserici, s'ar putea obține, cu mai puține form lități, din izlazul comunei Vasiova.

Insuși „*Dl. George Serb, necunoscând însemnătatea cea mare a cauzei pentru biserică noastră, n'a privit afacerea ca destul de momentuoasă, căci de ar fi cunoscut-o, cred că rugarea nu s'ar fi respins ci încuviințat*“.

Fiind informat de forestierul primar din Bocșa-română că „*Directorul ex presidio*“ a respins rugarea sa, fără a o prezenta Consiliului de administrație, Prot. Popovici roagă pe episcopul său să facă noi demersuri pentru obținerea terenului. *Cred, scrie el, că rugarea nu se poate considera de definitivminte rezolvată, deoarece cauze de natura rugărei noastre, definitivminte se rezolv de consiliul administrativ*“.

Dar, în așteptarea unor împrejurări mai favorabile, Consistorul diecezan renunță la noile intervenții, propuse de Prot. Maxim Popovici.

Cap. IV.

Persistența credincioșilor

Lipsiți de sprijinul și înțelegerea „magnaților“, credincioșii Bisericii noastre, se descurcă singuri.

Nicolae Drăgălina cumpără, la 10 August 1898, un jug. de pământ din izlazul comunei Vasiova, adecă vis-à-vis de izvor. Pentru acest pământ, oferise, în schimb, comunei o grădină, la o depărtare oarecare de izvor. Împlinise astfel dorința episcopiei de a procura, înainte de toate, terenul „și apoi a face pașii necesari“ pentru zidirea unei biserici sau mănăstiri.

„*Izvorul tot va fi odată al nostru. Noi putem împlini dorința noastră și fără pământul Societății și nimeni nu ne va putea opri să scoatem apă din izvor și să ne rugăm în biserică zidită pe pământul nostru*“ spunea el, Păr. Macărie Gușcă, pe atunci cantor la „Calugăra“, dela care cerea sfaturi, pentru planurile lui mărețe.

Nicolae Drăgălina rugase episcopia să primească pământul cumpărat de el și să-l transcrie în cartea funduară „*pe sîma diecezei în scopul rădicării unei mănăstiri*“.

Și pentru a „sfinți“ noul „pământ al mănăstirii, până la realizarea dorinței celei mari, Nicolae Drăgălina și Mitru Oancea din Vasiova, ridică o frumoasă cruce de marmoră, în fața izvorului. Crucea, care se află azi în fața ușei bisericii, a fost sfințită, cu două luni înainte de încheierea contractului pentru pământ, de Prot. Maxim Popovici și Pr. Basiliu Nemoian, în ziua de 20. Iunie 1898.

Nicolae Drăgălina și mulțimea de credincioși din satele apropiate, așteptă acum, binecuvântarea episcopului, pe care o solicitase prin repetate cereri, de a începe, fără zăbavă, lucrul și a ridica, în locul pădurii seculare, mănăstirea pe care o visau de atîția ani...

Cap. V.

Un proprietar neprevăzut și... noi speranțe

Deși sprijinitorii proiectatei mănăstiri din Valea Godinovei, acceptaseră fără rezerve, suprafața de pământ oferită de Nicolae Drăgălina, pentru așezarea ei, totuși, gândul tuturor era îndreptat spre „locul izvorului“.

1. Originarul scrisorii se află în arhiva ep., dos. III — 190 — 1897.

1. Arhiva ep. Nr. 2558/898, III — 190 — 1897.

Și erau dispuși să facă orice sacrificii pentru procurarea lui.

Dar, deodată, ca din miracol, apare un... alt proprietar al pământului în care era săpat izvorul. Acest proprietar nu era altul decât: cîitorul „capei dela Izvor“, Alexa Perian, judele din Ocna de fer. Declarația lui entuziasmă pe toți sprijinitorii frumoasei acțiuni, dar produse și unele nedumeriri. Nu cunoscuse el, până acum, tot sbuciumul coreligionarilor săi și apelurile lor la „porțile închise“ dela Budapesta? Adevarul, cunoscut mult mai tâziu de Păr. Macarie, este că, Alexa Perian nu se baza pe vreun „titlu de proprietate“ ci pe faptul că, timp de aproape 60 de ani, familia sa a îngrijit izvorul, l-a adâncit, l-a lărgit și l-a zidit, fără ca cineva s'o întrebe cu ce drept a făcut acest lucru.

Paznicii marelui domeniu „Resișanina“ n'ar fi îngăduit acest lucru dacă ar fi fost proprietatea patronului lor. Cam așa judeca primarul din Ocna de fer și se hotărî să-și „caute drepturile“. Află în documentele familiei sale că tatăl său, Dumitru Perian, ar fi intrat în posesia acestui loc pe vremea când domeniile erau „sub erariu“.

În ziua de 18 Iunie 1899, Alexie Perian, însoțit de preotul Constantin Paușian și învățătorul Avram Miter, s'a prezentat la protopopul Maxim Popovici „descoperindu-i că izvorul dela Godinova, mărghinăș cu hotarul comunei Vasiova, ce s'a cerut dela Societatea călei ferate., nu este al Societății, ci proprietatea lui, deoarece repositul seu tată, încă până erau domeniile sub erariu, a zidit pe spesele sale izvorul și l-a ținut în curățenie, din care cauză seplămăna trecută, fără a fi impedit de cineva, a afundat izvorul“... (După reparațiile pe care le făcuse Alexa Perian, izvorul s'a sfințit în 24 Iunie 1899).

Consistoriul diecezan, cu ordinul Nr. 2000/899, cere protopopului din Boșamontană „să-și câștige cunoscință sigură despre starea lucrului“, adevărat să ceară primarului din Ocna de fer, dovezi sigure asupra dreptului său de proprietate, pentru că „acest lucru este de mare importanță“.

Oficiul parohial din Ocna de fier, este încredințat cu cercetarea acestui caz. Preotul Constantin Paușian, cu raportul său Nr. 10/1900, din 10 Faur 1900, răspunde urmă-

toarele: „Izvorul nefiind introdus în cartea funduală ca proprietate a lui Alexa Perian din Ocna de fer, am mers în persoană la judele regesc Nicolae Antal, care e român și după ce am descoperit totă afacerea cu izvorul lam rugat a-și espune părerea sa, că pe ce cale sar putea introduce în cartea funduală izvorul pe numele lui Alexa Perian. La acesta mi-a răspuns că nu este altă cale decât cea profesuală, dar acesta nu o recomandă față de o societate mare care e stat în stat ci e de părere că cu ocaziunea când directorul societății Förster va veni la Reșiția-mont., ce se află în apropiere de Ocna de fer, proprietarul izvorului împreună cu subscrisul ca preot local, precum și cu alte persoane din comună, cari au cunoscință despre dreptul seu de proprietate asupra izvorului, se mergă în persoană la el și se-l roge ai ceda pământul pre care se află izvorul a se introduce în cartea fonduală pe numele seu. Despre rezultatul deputațiunei voi reporta îndată ce susnum tul Director va veni la Reșița-m.“

Dar acest răport n'a mai parvenit Consistorului diecezan. Deputațiunea n'a mai avut prilejul să vadă tața numitului director și această chestiune se putea considera închisă. Asupra litigiului dintre Alexa Perian și Societatea despre care a fost vorba, nu s'a pronunțat nici o sentință judecătorească. Românii Ortodocși au urmat sfatul optimist al lui Nicolae Drăgălina: „Pământul izvorului este al nostru de fapt. Noi să zidim o mănăstire pe locul cumpărat de mine și la izvor nu ne va împiedeca nimeni să ne ducem, cum nu ne-a împiedecat nici până acum. Iar dacă Societatea se opune eu mă duc și până la împăratul Franț-osif“. Și așa au și făcut. Timpul a rezolvat favorabil, legitima cerere a credincioșilor ortodocși, după cum vom arăta în altă parte a lucrării noastre.

Cap. VI.

Nicolae Drăgălina nu-și împlinește visul.

Sufletul acțiunii din Valea Godinovei, între anii 1897—1902, Nicolae Drăgălina voia să înceapă imediat lucrările. Primele cheltueli se oferea să le suporte personal. „Dacă se va începe ceva, spunea el, se vor îndemna toți creștinii la daruri și ajutor.

Dacă nu începem, se descurajează toți, fiindcă de ani de zile le făgăduim o sf. mânăstire“.

Și astfel între anii 1900—1901, Nicolae Drăgălina înaintea Sinodului eparhial (Adunării eparhiale) încă trei cereri.

În prima cerere din 14 Aprilie 1900, el roagă Sinodul eparhial să hotărască „după toate formele“ înființarea mânăstirii, deoarece pământul l-a procurat, și să l'împuternicească a face „colecte publice“.

Dându-și seama că zidirea unei mânăstiri, necesită mari cheltuieli, în cererea sa din 7 Aprilie 1901, Nicolae Drăgălina roagă Sinodul eparhial să aprobe zidirea „unei case cu trei sobe (camere), pe spesele sale. „Una sobă pentru mine, scrie el, că eu voesc a mă trage afară din lumea cea deșartă a lăcui (locui) lângă izvor până va vrea bunul Dumnezeu... A doua (2-a) sobă să fie pentru rugăciune până ne va ajuta Dumnezeu să facem capela sau Mânăstire. a treia (3-a) sobă să fie pentru credincioși creștini cari vor veni să se închine la acel loc“...² În aceeași cerere Nicolae Drăgălina roagă Sinodul eparhial să-l autorizeze: îngrađi suprafața de pământ cumpărată de el, și să-i primească un nou dar pentru biserică dela „Călugăra“: o livadă pe care o cumpărase dela Vasile Damian, din Ciclova-mont.

A 3-a cerere este prezentată de Gheorghe Drăgălina, în 7 Martie 1900, și susținută de 35 semnături din Vasiova, dintre care Gh. Drăgălina, Costa Stankovics și Mitru Oanca, sunt sprijinatorii de totdeauna ai lui Nicolae Drăgălina.

Semnatarii acestui „memoriu“, roagă pe episcopul Caransebeșului să asculte cererea repetată a lui Nicolae Drăgălina și să dispună începerea lucrărilor, „ca să se facă o mânăstire și pentru ortodocși ca să nu se mai ducă ei la catolici, la „Maria Radna“.

Sinodul eparhial, în ședința sa din 17 Aprilie 1900, la propunerea raportorului Dr. Gheorghe Popovici, dăvă cererile amintite „Consistorului Diecezan spre competență rezolvare“.¹

Consistorul diecezan, mulțumește credinciosului Nicolae Drăgălina pentru darurile ce le-a făcut „Izvorului“ și mânăstirii dela „Călugăra“ și-l autorizează a aduna

materialul necesar, deocamdată, pentru zidirea unei case de rugăciuni.

În toamna anului 1901 și primăvara anului 1902, Nicolae Drăgălina își făcea pregătirile pentru „a ieși din lumea deșartă“ și a se retrage în singurătatea din Valea Godinovei. Voia să asigure, cu o parte din avere, existența fiicelor sale Maria și Petria, iar cu restul să poată începe realizarea planului său.

(Va urma)

Prot. Dr. M. Bănescu

Atunci și acum

Printre scrisorile și documentele rămase dela generalul-fondator Mihail Trapșa, decedat în anul 1896, am aflat un „revers“, datat din 4 Noembrie 1847, în care revers tatăl său, fost sublocotenent de graniță declară, că pentru cazul că fiul său Mihail ar fi primit în Academia militară dorește, ca acest fiu să fie crescut în spirit catolic.

Cu toate că tatăl face această declarație, Mihail Trapșa n'ajunge să-și părăsească legea strămoșească, cum a făcut cu ani în urmă de exemplu Traian Doda, care silit de împrejurările mai vitrege de atunci trece la catolicism, pentru a i-se încuviința primirea în Academia militară, ca apoi terminându-și studiile să revină iarăși la mătca.

Elevul Mihail Trapșa trimite în anul 1855 din Cașovia mamei sale lista-i de calificative din care se vede, că a fost înscris în condica matriculă ca „griechisch nicht unieri“.

Și oare de ce a trimis și n'a prezentat în persoană mamei această listă? Era doară mai firesc

Răspunsul e simplu. Pentrucă nu mai puțin de șapte ani a cercetat neîntrerupt d'ferite școli militare fără ca în cursul aceluia timp îndelungat să-și fi văzut măcar o singură dată părinții și frații.

În anul 1850 pleacă din Caransebeș în vârstă de 12 ani, însoțit de un subofiter, care l-a plasat în școala de educație militară din Cașovia. După terminarea cursului inferior și a celui superior al acestei școli trece la Școala de flotilă din Klosterneuburg, continuând apoi studiile în Academia militară din Wiener-Neustadt.

Șapte ani închegați Mihail Trapșa n'a știut ce este o vacanță școlară, petrecând timpul vacanțelor între zidurile posomorite ale edificiilor școlare, ch'nuit de dorul de casă, ceea ce a lăsat urme de amărăciune în sufletul său.

Abia după șapte ani împliniți se reîntoarce acasă. Aici nu mai află în viață pe tatăl său. Copleșit de doliu își îndreaptă pașii spre casa unde și-a petrecut copilăria. În drum spre vatra părintească întâlnește pe soru-sa, care în cei șapte ani se schimbase la înfățișare în așa fel, încât cu toate că stă cu ea de vorbă, n'o mai recu-

1. Arhiva ep. Nr. 1605/1900, III — 290 — 897.

2. Idem, Nr. 1435/900.

1. Arhiva ep. Nr. 1605/900, III — 1900 — 1800.

noaște. Ce poate fi mai înduioșător decât când un frate după o absență de șapte ani nu-și mai recunoaște sora.

Când ne gândim la sistemul sever de educație de atunci și la cel de acum, când studenții noștri se bucură afară de vacanța de vară și de vacanțe la toate sărbătorile bisericești și lumesti mai de seamă de peste an, precum și de câte o prelungire de vacanță, iar cei de proveniență din aretul sediului școlii și de alte vacanțe scurte de câte una sau două zile la ocazii binevenite, — trebuie să recunoaștem, că mare este deosebirea între ce a fost odată și ce este acum.

Formele de viață uneori foarte rigide ale trecutului au fost cu timpul simțitor înlănzite, pierzând mult din asprimea lor inițială în urma progresului pe care lumea l-a realizat și mereu îl realizează.

A. Moaca

Oastea Domnului

O purtare după evanghelie

O bună soră din Oastea Domnului din Capitală a fost, într-o foarte scurtă vreme, deposedată de tot ce avea.

Intotdeauna, când era prădată, spunea ca Iov: „Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat!”

Intr-o noapte, un răufăcător i-a furat și ultimele lucruri de valoare ce mai avea în casă.

Banditul a fost însă surprins de omul poliției tocmai pe când fugea cu pradă. Fiind somat de omul legii să se oprească și refuzând, a fost împușcat foarte greu. A lăsat deci povara și a fost dus direct la spital.

Auzind păgubașa ce s'a întâmplat, nu s'a dus să se intereseze de lucrurile sale, ci a mers la spitalul unde era internat, pentru operație și îngrijire, hoțul. Acolo ea s'a transformat în soră de caritate, îngrijind, până la vindecare, pe cel grav rănit, *fără să spună cine este ea și fără să-l întrebe ce a făcut de a fost împușcat.*

În tot timpul i-a vorbit despre mântuirea sufletului în Biserica Lui.

Când am aflat acest caz, mi-am adus aminte de Moise Arapul, care întrând într-o mănăstire ca să fure, pe când trecea gardul cu pradă în spate, s'a pomenit cu egu-

menul pe urmele lui, ajutându-l să ridice sacul greu și spunându-i cu dulceață:

„Poate îți este prea greu sacul, am venit să-ți dau o mână de ajutor!”

Și Moise Arapul a fost străpuns de această bunătate a călugărului păgubit și s'a căit de fapta sa, ajungând „omul cel nou” despre care se pomenește în „Viețile Sfinților”.

I. Gr. Oprișan

OASTEA DOMNULUI LUGOJ prin Trandafir Munteanu a mai depus suma de 160.000 Lei pentru fondul Oastei.

INFORMAȚII

Au sosit în orașul nostru 95 de copilași infometați moldoveni.

Prea Sf. Sa Păr. nostru Episcop, în Duminică din 9 Martie a. c. după Sf. Liturghie, a adresat credincioșilor un înlăcrimat apel pentru găzduirea și întreținerea acestor sărmani copilași.

Episcopia Aradului a organizat pe protopopiate și în întreaga eparhie o colectă de cereale (grâu, porumb, fasole) pentru Moldova, având următorul rezultat: 147.602 Kgr.

Aceste cereale au fost încărcate în 16 vagoane și trimise cu însoțitori în regiunile infometate.

Duminica Ortodoxiei a fost serbată cu multă însuflețire și cu programe reușite în aproape toate parohiile din eparhie, cu conferințe, coruri, declamări, etc.

Menționăm binevolorul și efectivul concurs al școlilor și autorităților comunale.

† Protopopul pens. Traian Oprea al Vârșetului, a adormit în Domnul, Miercuri, 12 Martie a. c., în Timișoara, la locuința Dlui Prof. Vasile Mioc, inspector șef al inv. secundar, ginerele său.

Înmormântarea a avut loc, Joi 13 l. c. în Cimitirul ort. rom. din Elisabetin.

În prezența P. S. Sale Părintelui Episcop al Timișorii Dr. Vasile Lazarescu, care a însoțit pe cel adormit până la cimitir, prohodul a fost oficiat în sf. biserică din Elisabetin, unde a fost catafalcat de un sobor de 7 preoți, în frunte cu Prot. ic. Sfor. I. Geția cons. ref. Timișoara și Prot. Dr. I. Crețiu, cons. ref.-Caransebeș.

Despre personalitatea defunctului, care a fost o figură distinsă a ortodoxiei bănăţene, în sf. biserică a vorbit Păr. Prot. Dr. I. Creţiu, în numele P. S. Sale Episcopului Veniamin şi al Eparhiei Caransebeşului, al cărei vrednic slujitor a fost, peste jumătate de veac, iar la cimitir, despre realizări pe teren bisericesc şi Naţional ale regretatului protopop a vorbit Dl. Dr. Nestor Porumb, avocat în Timişoara.

Defunctul fiind decorat cu Steaua şi Coroana României a fost însoţit la locul de veci de un ploton de soldaţi.

Transmitem îndureratei familii sincere condoleanţe şi rugăm pe Bunul Dumnezeu să-l aşeze pe cel adormit cu dreptii Săi.

† **Pr. Petru Lungu.** În dimineaţa zilei de 10 Martie a. c. s'a stins din viaţă Păr. Petru Lungu din Ciciova-rom.

A fost înmormântat în ziua de 12 l. c. de către PP. CC. Prot. V. Musta Oraviţa şi I. Oravţan-Răcăşia asistaţi de soborul a 10 preoţi Dumnezeu să-l ierte!

Revista Teologică dela Sibiu, a luat fiinţă la 1 Ianuarie 1907 sub flamura ridicată de prof. de seminar de atunci Dr. Nicolae Bălan

Cu anul nou 1947, neintrecuta revistă a încheiat 40 ani de existenţă.

Jubileul acesta este prilej de bucurie pentru ortodoxie şi de meritată laudă pentru Sibiu.

Din prilejul acestui eveniment urăm „Revistei Teologice”, atât de apreciată şi gustată de toţi bănăţenii, încă mulţi 40 de ani.

Neînţelegerile oamenilor şi turburările cu războaie încă continuă. Aşa în Palestina, China, Indonezia, Paraguay şi Grecia.

Se pare că Dumnezeu a întunecat minţile oamenilor, căci şi omul voeşte să uite pe Dumnezeu şi binefacerile sale în lume.

Noul tarif postal.

Scrisoare închisă simplă 2500 Lei — Scrisoare recomandată 5500 Lei timbre, plus 500 Lei taxă, — Carte postală 1000 Lei, — Telegramă, cuvântul 800 Lei, — Timbru pentru expedierea unui ziar 100 Lei, — Timbru pentru expedierea unei reviste 100 Lei, — Scrisoare de felicitare 500 Lei.

Ordinea predicilor în biserică catedrală până la Sf. Paşti, Duminică IV-a din Post (Scăvarul), 23 Martie a. c. Prot., T. Roşca, — Buna-vestire, Marţi, 25 Martie a. c., Pr. Tr. Dobromirescu, — Duminică V-a din Post, 30 Martie a. c., Prot. Dr. Z. Munteanu, — Duminică VI-a din Post (Florile), 6 Aprilie Prot. I. Suru, — Joia Mare (Denie), 10 Aprilie a. c. Prot. I. Suru, — Vineri (Punerea în mormânt) 11 Aprilie a. c. Pr. O. Tursa, — Vineri (Inmormântare) 11 Aprilie a. c. Prot. Ic. stfor R. G. Ancuşa.

PARTEA OFICIALĂ

ORDIN CIRCULAR

Nr. 1400/1947

Verificând situaţia asigurărilor de incendiu a bunurilor cari formează proprietatea oficiilor parohiale din eparhia noastră am constatat că asigurarea acestora este făcută într'un mod foarte superficial, fiind cazuri unde se asigură pentru sfânta biserică şi casa parohială sume de 80.000—90.000 sau 100.000 Lei.

Cum în ziua de azi, şi în împrejurările economice în cari trăim aceste sume derizorii nu mai oferă niciun fel de acoperire în cazul unui sinistru, prin prezenta atenţiunea tuturor organelor subalterne asupra acestui fapt, cu îndrumarea de a lua măsurile convenite pentru majorarea valorii imobilelor asigurate.

Totodată atragem atenţiunea asupra dispoziţiunilor de sub No. 4389 E. 1946 pentru stricta conformare.

Caransebeş, din şed. cons. eparhial, secţia economică ţinută la 12 Martie 1947.

Episcop:

Consilier referent:

† VENIAMIN

ss. Dlx. Iurie Sgăvêrdia

CIRCULARĂ

Nr. 1351 B. 1947.

Ministerul Cultelor, cu adresa Nr. 5518 B. 1947 din 28 Februarie a. c. ne comunică următoarele:

„Referindu-ne la adresa acelei Sf. Episcopii No. 6252/946, avem onoare a Vă aduce la cunoştinţă, că imediat ce dispoziţiunile legii vor permite intervenţiile noastre, pentru a putea recunoaşte numirile din cuprinsul acelei Chiriarhii, ce ne-au fost recomandate”.

Ceea ce se comunică spre ştire celor cărora li s'au încuviinţat retribuţiunile dela stat.

Caransebeş, la 13 Martie 1947.

Episcop:

Consilier referent:

† VENIAMIN

Romul G. Ancuşa